

№11/10-232



**ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ
З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ
(ВССУ)**

вул. П. Орлика, 4а, м. Київ, 01043, тел. 591-10-00
<http://sc.gov.ua>; e-mail: inbox@sc.gov.ua; код ЄДРПОУ 37317811

**Народному депутатові
України
Домбровському О. Г.**

Шановний Олександрє Георгійовичу!

У ВССУ розглянуто Ваш депутатський запит, надісланий Головою Верховної Ради України Гройсманом В. Б. листом від 19 лютого 2016 року № 11/10-232 (вх. № 12/0/3-16 від 25 лютого 2016 року), щодо висловлення правової позиції стосовно доцільності внесення змін до статті 33 Цивільного процесуального кодексу України (ЦПК), у зв'язку з чим повідомляємо таке.

Згідно з частиною першою статті 30 ЦПК сторонами в цивільному процесі є позивач і відповідач. При цьому за змістом частини другої статті 119 ЦПК саме позивач, викладаючи зміст позовної заяви, визначає коло відповідачів, до яких він заявляє позовні вимоги. Водночас відповідно до пункту 2 частини шостої статті 130 ЦПК суд під час проведення попереднього судового засідання зобов'язаний вирішити питання про склад осіб, які братимуть участь у справі. Це питання вирішується судом з дотриманням вимог, передбачених частиною четвертою статті 10 ЦПК.

Положення частини четвертої статті 10 ЦПК покладає на суд обов'язок зі створення для сторін змагального процесу, що передбачає сприяння судом всебічному і повному з'ясуванню обставин справи. На виконання цього обов'язку суд повинен роз'яснювати особам, які беруть участь у справі, їх права та обов'язки, попереджати про наслідки вчинення або невчинення процесуальних дій і сприяти здійсненню їхніх прав у випадках, встановлених ЦПК. Саме на виконання цих вимог та положень пункту 2 частини шостої статті 130 ЦПК суд у разі виявлення під час проведення попереднього судового засідання у справі наявності підстав для заміни неналежного

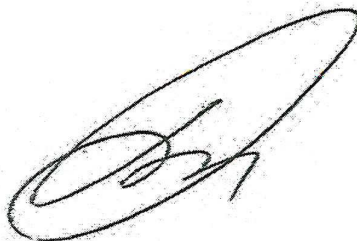
відповідача чи залучення співвідповідачів повинен роз'яснити позивачеві його право заявити клопотання про вчинення такої процесуальної дії та наслідки її вчинення відповідно до статті 33 ЦПК.

Чинна редакція статті 33 ЦПК передбачає, що суд за клопотанням позивача, не припиняючи розгляду справи, замінює первісного відповідача належним відповідачем, якщо позов пред'явлено не до тієї особи, яка має відповідати за позовом, або залучає до участі у справі іншу особу як співвідповідача. Положення зазначеної норми не передбачають здійснення заміни неналежного відповідача з ініціативи суду, однак позивач за умови роз'яснення йому судом на підставі частини четвертої статті 10 ЦПК права на заміну неналежного відповідача, не позбавлений можливості заявити клопотання про вчинення такої процесуальної дії.

Враховуючи обов'язок суду стосовно дотримання встановленого статтею 11 ЦПК принципу диспозитивності цивільного судочинства, а також наявність законодавчого положення, що зобов'язує суд роз'яснювати учасникам процесу їх права та обов'язки, у тому числі право позивача на заміну неналежного відповідача за наявності для цього підстав, реалізація законодавчої ініціативи щодо надання суду права з власної ініціативи залучати співвідповідача у справі в разі пред'явлення позову до неналежного відповідача не є доцільною.

З повагою

Голова



Б. Гулько